

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.— — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 72 • Maribor, sobota, dne 30. julija 1938 • Leto XIII

Dvajsetletnica

Pred dvajsetimi leti je bila konstituirana povečana Srbija — Jugoslavija. Pridobila je po vojni znatne dele zemlje in šteje danes že 15 milijonov prebivalstva. To je država, ki lahko nudi prebivalstvu življenjske pogoje, zlasti, ker je nje darovitost, kljub nekaterim pasivnim ozemljem, vendarle velika. — Država ima plodovito zemljo, je bogata rudnin, gozdov in ima celo vrsto krajev in ozemelj, ki se dajo ob skrbni negi urediti kot dobra zdravilišča in leto-uršišča. Te razmere so tako ugodne, da so se nove pokrajine opravičeno prislo-ključile Jugoslaviji po svoji volji in v nadi, da bodo v povečani Jugoslaviji, ki ima pogoje za gospodarski in politični razvoj, živeli srečneje, svobodni in v politični demokraciji, ki je prej dejansko nikdar niso imeli.

Dvajsetletnica je važna za vso Jugoslavijo. Spomnimo se tistih dni, preglejmo dobo, ki je minila od takrat.

Imamo Jugoslavijo. Vsi pogoji za naj-lepši razvoj so podani v tej državi. — Razvoj pa je ovrhal to državo, da se marsikatero vprašanje ni rešilo, kakor bi se bilo lahko, če bi bile vse politične komponente v državi aktivne, konstruktivne, svobodoljubne in res lojalno demokratične.

Ne oporekamo, da je bil po prevratu gospodarski in tudi zunanje-politični položaj časih neugoden, težak. Toda prav zaradi teh težkoč je bilo potrebno aktivno sodelovanje vsega naroda, ki gotovo nikdar ni bil gluha, če je šlo za resna, javna in pravična vprašanja. Potrebna pa je pri vsem tem delovanju objektivna uvidevnost na vseh straneh, to je, prava demokratičnost. Zgled nam je čehoslovaška republika.

Organizirano delavstvo je v tej dobi imelo težke borbe in preganjanja. Toda zaradi teh napak ne negira obstoja države, ampak le želi, da bi bila velika država zaščitnica socialne pravičnosti, trdnjava svobode in demokracije.

Zato se delavstvo udeleži 14. avgusta t. l. proslave dvajsetletnice konstituiranja velike Jugoslavije v Mariboru. Ne udeleži se proslave z namenom kritike, ne z namenom kakršnekoli demonstracije, ampak z edinim namenom in željo, da postane Jugoslavija pravi dom jugoslovanske prebivalstva ter, da se spoštuje v njej v polni meri vsi oni momenti, ki ji delavstvo vedno vgaša in zahteva.

Zahteve niso pretirane, naravne so in primerne modernemu državnemu sistemu. Svobodna, demokratična in socialna bodi Jugoslavija!

V svobodi in demokraciji je razvoj lepši, bo ljudski. V takem razvoju hoče tudi delavstvo sodelovati.

Proslava dvajsetletnice konstruiranja Jugoslavije pa naj bo tudi opomin vsem tistim elementom, ki s svojo naklonjenostjo in skoraj bi rekli neresnostjo zavotavajo reševanje najaktualnejših političnih problemov. Nihče nam ne bo dopovedoval, da ne bi imeli danes že boljše, bolj konsolidirane razmere, če ne bi imeli v javnem življenju toliko neresnih simpatij, frfotajočih netopirjev, ki nikdar ne vedo kaj so ali kaj hočejo. Če bi hoteli koga kritizirati in komu kaj očitati, bi prišli ti najprej na vrsto. V tem je največja napaka in zaradi teh se krati tudi delavstvu svoboda udeleževanja.

Ob dvajsetletnici hočemo manifestirati ob tej priliki za konsolidacijo države v smislu potreb, ki jih povdarjamo venomer.

Angleška intervencija v čehoslovaškem manjšinskem vprašanju

Spor, ki je nastal zaradi manjšinskih pravic med krkonoškimi Nemci in čehoslovaško vlado, je prav resne naravi z ozirom na evropski mir. Poleg nemške manjšine so se oglašile še druge manjšine: slovaška, poljska, rusinska in madžarska. Klerikalni Slovaki pod vodstvom patra Hlinke so stavili zahteve sporazumno s krkonoškimi Nemci. Tako je nastalo vprašanje zapleteno in je bila čehoslovaška vlada stavljen pred komplicirani problem notranje politike.

Vlada je ostala mirna. Bavila se je z vprašanjem ter izdala načrt statuta za narodne manjšine ter upravno izvedbo manjšinskih pravic v mejah ustave.

Pogajanja so le počasi napredovala. Krkonoški Nemci so končno izjavljali, da načrt statuta ne ustreza njih zahtevam, od katerih ne morejo odstopiti.

Vprašanje je s tem prišlo v kritičen stadij. Če bi hoteli opravičiti nemško zahtevo, da pripadajo Nemci Nemčiji, je nekaj utemeljitve v tem. Na drugi strani pa so Nemci raztreseni po republikah, razen v večjem številu v krkonoškem obmejnem ozemlju. Velika gospodarska izguba bi pa bila za repu-

bliko, če bi izgubili te pokrajine, kakor Nemci žele. Gospodarsko bi pa tudi Nemci izgubili gospodarsko zaledje. — Krkonoši so obenem najboljša strateška meja republike.

Vsi ti razlogi so dovolj krepki, da se republika stavlja v bran ter, da hoče braniti svoje po mirovnih pogodbah dodeljeno ozemlje.

Čehoslovaška je vodila pogajanja z vso obzirnostjo in lojalnostjo, vendar je že skoraj kazalo, da ne pride do sporazuma, kar bi utegnulo imeti usodne posledice. Čehoslovaška ima dve dobri zaveznici Francijo in Rusijo, ki sta absolutno zagotovili pomoč republikah, če bi bila napadena, kar bi izzvalo nedvomno mednarodni spor in vojno.

V tem kritičnem položaju sta se odločili Anglija in Francija za posredovanje v sporu. Anglija je poslala v Prago bivšega ministra Valterja Runcimana, ki prevzame obzirno posredovalno nalogo v reševanju manjšinskega vprašanja v čehoslovaški republiki. Runciman je izkušen politik. Njegova naloga je izravnati spor obzirno ob ščitenju čehoslovaške suverenitete.

Z ozirom na to odločno gesto Anglije in Francije je že Hitlerjev pobočnik

Wiedemann predložil v Londonu zahteve za mirno in hitro rešitev čehoslovaškega vprašanja, dalje je obenem predlagal nenapadalne pakte med Nemčijo in Čehoslovsko, potem z Anglijo, potem pristop drugih držav, zlasti Francije temu paktu, nato gospodarski razgovori, omejitev oboroževanja itd.

V Londonu tem predlogom ne zapajo prav. Predlogi imajo namen okrepiti »protikomunistični« blok in izločiti od sodelovanja države, ki so obstoječemu bloku neljube.

Iz razvoja lahko sklepamo, da se Anglija in Francija resno zavzemata za ohranitev miru v Evropi in rešitev čehoslovaškega vprašanja, ki ogroža mir. Istotako, kakor ne stopi v veljavo angleško-italijanski sporazum pred rešitvijo španskega problema, tako ni predlaganih razgovorov in sporazuma brez povoljne mirne rešitve čehoslovaškega manjšinskega problema.

To je prva energičnejša gesta zahodnih demokracij proti vojnohujskaški politiki v Evropi in mora končati s kapitulacijo nasilstva pred demokracijo.

Upajmo, da bo tako!

S. L. Blum in posredovanje v Pragi

Zapletena naloga posredovalca.

V glasilu soc. stranke »Populaire« razmotriva s. Blum o posredovanju v Pragi glede manjšinskega vprašanja. — Tako pravi Blum med drugim:

Čimbolj se je Anglija prepričala, da bi iz čehoslovaškega konflikta nastal evropski konflikt, tembolj je želela, da se spor reši mirno. Misel, da bi se Čehoslovaško nevtraliziralo, je odklonila Francija in sedaj na to nihče več ne misli, ker bi lahko imela težke posledice. Anglija je podvojila napore, da se doseže pomirjenje v Čehoslovski. Francija ne želi, da bi se Čehoslovaško prigovarjalo h koncesijam, ki niso združljive z enotnostjo in suvereniteto,

kakor tudi s pravimi interesi miru — Francija ne želi, da bi prijateljske države s pritiskom dosegle sporazum, ker bi ta potem sličil nasilju. Anglija je želela, da bi sodeloval z Runcimanom tudi francoski politik; toda Francija tega ni poslala, ker zaupa v nepristranost Runcimana, ki je pravi demorat, ki ne bo klonil pred Henleinovci.

Posredovanje ima za nas dve prednosti: če posredovanje ne uspe, bo Anglija prisiljena k nadaljnjim ukrepom in drugič: če sporazuma uspe, bo bolj mogoč zdrav sporazum ter se bo obenem zmanjšala nevarnost nasilne pustolovščine.

Volitve prihodnje leto —

Sporazum s Hrvati brez srbskega ali hrvaškega hegemonizma.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je hodil po dalmatinskem Primorju. — V Splitu je govoril o notranji in zunanji politiki ter kazal na delo sedanje vlade.

O volitvah je rekel, da bodo prihodnje leto.

Glede dr. Mačkove hrvaške opozicije je rekel, da bo vlada pozdravila sporazum s tistimi Hrvati ki jih vodi dr. Maček. Poudaril pa je, da vlada ne more dopustiti o treh stvareh nobenih pogajanj, to je: 1. o monarhiji in dinastiji, 2. o narodnem in državnem edinstvu in 3. o izpremembi ustave v sedanjem času. Vse pravice, ki jih imajo Srbi, morajo imeti tudi Hrvati in ne sme biti nobene hegemonije.

To so kratko izjave predsednika vlade.

O prvih dveh točkah med režimom in (hrvaško) opozicijo po znani opozicijski resoluciji sploh ni različnih mnenj. Če je kakšno bistveno sporno vprašanje v dispoziciji, je le vprašanje, kako naj

se izraža ta edinstvenost, da ne bo nobenih hegemonij. Gre torej le za formalne oblike edinstvenosti države. — To je morda razlika. Z. — — —

Delavski zlet v Beogradu

Beograjsko delavstvo se zelo pripravlja na delavski zlet v Beogradu, ki se bo vršil v dneh od 6. do 7. avgusta 1938.

Zletni odbor je izdelal obsežen program za proslavo:

- 40-letnice ustanovitve »Radniških Novin«,
- 25-letnice ustanovitve otroške skupine »Budučnost« in
- 10-letnico ustanovitve centrale za radniško vaspitanje.

Dne 6. avgusta bo izlet na Avalo in kongres kulturnih in sportskih društev.

Dne 7. avgusta 1938 dopoldne razstava delavskega tiska, amaterskih del in rokopisov, popoldne športne tekme na železničarskem igrišču in zvečer festival pevskih, diletantskih in godbenih društev na igrišču Bask na Topčiderskem brdu.

K sodelovanju se je prijavilo doslej okoli 30 organizacij iz raznih delov države. Zlet je velpomemben za enotnost delavskega gibanja in je zato naša dolžnost, da ga kar najiskrenejše pozdravljamo.

Generalna stavka Arabcev v Palestini

V Jeruzalemu in še nekaterih drugih mestih Palestine je izbruhnila generalna stavka. Nemiri se nadaljujejo kljub obsebnemu stanju, ki je proglašen v Palestini. Arabci so napadli več židovskih gospodarskih obratov in umorili 7 židovskih kolonistov. Vsled nemirov je bilo v mesecu juniju ubitih 164 oseb, nad 400 pa ranjenih. Mesto Haifa je močno zasedeno po angleškem vajastvu.

Japonci v Kiukiangu

Po večdnevem silovitem obstreljevanju se je posrečilo japonskim četam zavzeti mesto Kiukiang. Sedaj nameravajo Japonci pričeti ofenzivo na Hankau, kar jim bo z zavzetjem Kiukianga znatno olajšano. Kitajska poročila pa pravijo, da je japonska ofenziva že ustavljena.

Novi spopadi na mandžurski meji

Iz japonskih virov poročajo, da je 300 ruskih vojakov ob zaščiti štirih topov prešlo obalo Osuria, ki so zavzeli tri kitajske vasi. Japonci so Ruse pregnali po boju, ki je trajal šest ur. — Nekaj vojakov in častnikov je pa vseeno ostalo na otoku.

Kodanjska konferenca za Društvo narodov

Sedem držav, ki se je udeležilo konference v Kodanju, se je izreklo za politiko Društva narodov. Vse države bodo ostale v stalni zvezi med seboj in skupno reševale interese, ki se tičejo te držav. Zlasti bodo podpirale stremeljenja, da se neha z nasilnim oboroževilnim tekmovanjem, ki mora slej ko prej privedi do novega svetovnega klanja.

Velika ofenziva republikanskih čet ob reki Ebru

Republikanska armada prekoračila reko Ebro

Republikanske čete so pričele veliko ofenzivo ob reki Ebru. Na 150 km dolgi fronti so prodrli sovražne črte na enajstih mestih. Bojišče se nahaja v glavnem na ozemlju med mestoma Gandesa in Caspe. Reko so prestopili ponoči, česar sovražniki niti opazili niso. Vjeli so takoj 1500 mož Franovih čet še v spanju.

Po tej uspeli ofenzivi so zasedli dobro obrambeno ozemlje gorovja Sierra Fatarella. V teh bojih so vjeli 8000 Francovih vojakov.

Letala nacistične armade so posku-

šala onemogočiti prekoračenje reke republikanskim četam, ki so se pa kljub silovitim protinapadom usidrale na drugem obrežju reke in porušene mostove naglo popravile. Republikanci so izvršili te napade, da razbremenijo fronto na jugu, kjer srdito napadajo čete nacističnega generala Quiapo del Llano.

Republikanske čete obkolile Gandeso

Po poročilu republikanske vlade so republikanci obkolili Gandeso in vjeli

mного »naističnih« vojakov ter zaplenili ogromno vojnega materijala.

Italijanski letalec pobegnil k republikancem

Italijanski letalec v Francovi armadi narednik Giovanni Spilci je te dni pobegnil z letalom »Fiat« v republikansko Španijo in se predal oblastim. Izjavil je: »Pobegnil sem k Vam, da se bom boril z Vami za svobodo in pravico, ki mora zmagati.«

Doma in po svetu

Dr. Maček, ki bi bil moral te dni na obisk v Beograd, je nenadoma zbolel. Domneva se, da bo kmalu okreval in ne bo potreba potovanja za dalje časa odložit.

Nazadovanje našega izvoza lesa. Največ lesa izvažamo v Italijo, Nemčijo in Anglijo. V šestih mesecih 1937 smo izvozili 588.795 ton lesa, v šestih mesecih 1938 pa 474.023 ton; letos manj 114.772 ton. V denarju znaša ta razlika manj 114.772 ton. — Glede kupovanja našega lesa je bila Anglija na prvem, Italija na drugem in Nemčija na tretjem mestu.

Znani angleški publicist Seaton Watson se nahaja v družbi kiparja Meštrovića na našem Jadranu.

V Prazi je preminul Dimitrij Markov, bivši dolgoletni poslanec v avstrijskem parlamentu in bojevnik za neodvisnost Českoslovaške. — Pokojnik je bil med svetovno vojno obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na dosmrtno ječo. Iz zapora je bil izpuščen šele ob prevratu.

Okrog 100.000 prošenj je prejelo ministrstvo notranjih del v Českoslovaški za podelitev državljanstva Čehom, ki bivajo na Dunaju.

Hitlerjev odposlanec Wiedemann, namerava zopet obiskati London, kjer bo razpravljalo o vprašanju sudetskih Nemcev.

Nemški poslanik Einselohr je bil dne 27. t. m. sprejet pri prezidentu dr. Benešu, nato pa je razgovarjal z ministrskim predsednikom dr. Hodžo.

Hitler namerava zahtevati plebiscit, s katerim naj bi se odločilo vprašanje sudetskih Nemcev v Českoslovaški. O tem bo baje govoril na kongresu narodno-socialistične stranke, ki se bo vršil meseca septembra v Nürnbergu. Ker hočejo narodni socialisti postati zaščitniki narodnih manjšin, bo Nemčija najbrže odredila tudi plebiscit za Rastko Stojanovića?

Mednarodnemu kongresu za strokovno izobrazbo, ki se vrši te dni v Berlinu, predseduje češkoslovaški industrijalec čevljev Jan Bat'a.

Radi draginje zahtevajo državni uradniki na Poljskem povznanje svojih prejemkov. Svoje zahteve so predložili vladi, ki je obljubila, da bo ustrigla želji uradništva glede zvišanja plač. Tudi pri nas bi bilo umestno, da se zvišajo prejemki delavcev in uradnikov, saj je draginja

občutno narasla v zadnjih letih, prejemki pa se niso prav nič zvišali.

Poljski zunanji minister Beck namerava v kratkem obiskati Norveško. Odkar se je razmerje med Nemčijo in Poljsko precej ohladilo, je opaziti, da skuša Poljska navezati prijateljske stike s skandinavskimi državami.

Anglija še vedno ni ratificirala sporazuma z Italijo, kar ustvarja v Rimu nerazpoloženje. — Chamberlainova vlada noče pričeti izvajati sporazuma z Italijo, dokler se ne reši špansko vprašanje, zlasti, ker v Angliji niso dobro razpoloženi napram Italiji, kar je prišlo že čisto za dalje časa odložit.

Delavski poslanec Henderson je v angleški spodnji zbornici govoril o težkih topovih, ki že od leta 1936. stojijo na afriški obali nasproti Gibraltarju. Odgovoril mu je vojni minister Hore Belisha, da uradno sicer ni potrjena vest o teh topovih, ki bi mogli res streljati na Gibraltar, odgovor iz Gibraltarja s topovi pa bi bil bolj učinkovit.

Italijanski zunanji minister Ciano namerava v kratkem obiskati Poljsko.

Roosevelt in angleški kralj se bosta sestala v najbližjem času v Kanadi.

Imenitna spomenica. Časnikar Stojan Radičević objavlja v »Vremenu« od 26. t. m. poziv na naročilo spomenice, ki jo bo začetkom oktobra izdal v italijanskem in srbskem jeziku pod naslovom »La Jugoslavia durante il governo di S. E. Milan Stojadinović«. Radičević se

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Preskrbite pitno vodo stanovalcem na Tereziji. V rudarskem naselju na Tereziji dokončujejo gradbena dela na dveh novih stanovanjskih hišah. Hvale vredno je, da bo dobilo s to gradbeno akcijo 36 delavskih družin dokaj udobno stanovanje, le žal, da ni nikogar, ki bi se pobrigal, da bi stanovalci na »Tereziji« imeli na razpolago tudi dovolj pitne vode. — Delavske žene morajo čakati po 3 ure in še dalje, da se nateče škaf vode. Po 30—40 žena se gnete okrog izlivka, ki čakajo na pitno vodo, kakor v vojni dobi, ko se je bilo treba uvrstiti pred pekarnami, trgovinami, trafikami itd. Za to obsežno kolonijo je na razpolago komaj 7 izlivkov, nekateri od teh pa so po več tednov suhi in ne priteče niti kapljice vode. Če upoštevamo, da stanuje v eni hiši nad 80 ljudi, v celi koloniji pa okoli 3000, je razumljivo, da v tem kraju občutno primanjkuje pitne vode. Kako mučno je za rudarske žene, ko ne more nuditi možu, ko se vrne iz službe, niti kozarec sveže pitne vode. V Trbovljah imamo razne ustanove in društva, ki proučujejo vzroke, zakaj bolega toliko rudarske dece. — Po našem mnenju je eden teh vzrokov tudi pomanjkanje pitne vode. — Prav tako ni na Tereziji na razpolago dovolj perileč, čeprav bi se tudi to vprašanje lahko ugodno rešilo in sicer brez velikih izdatkov. — Nedavno tega se je zbrala deputacija rudarskih žena, ki je intervenirala na merodajnem mestu, da bi dobili stanovalci na Tereziji dovolj pitne vode na razpolago. Na mesto potrebnega razumevanja za to pereče vprašanje, pa je neki gospod naagnal deputacijo z besedami: »Marš ven!« — V Trbovljah je z dovolj pitne vode, treba je samo, da TPD ukrene potrebno, da se bo napolnil rezervoar, ali pa naj se ga priljuči k občinskemu vodovodu. Zahteve rudarjev po pitni vodi so iz zdravstvenih razlogov gotovo opravičene, za pričakujemo, da bodo merodajni faktorji končno vendarle ustregli želji vseh prizadetih in podvzeli potrebne ukrepe, da dobijo tudi rudarji, ki stanujejo na Tereziji, dovolj dobre pitne vode na razpolago.

Delavski atletski klub »Dask« pripravi za 13. in 14. avgusta t. l. velik sporništvo. Prireditve se bo vršila v »Delavskem domu«. Naproša se vsa druga delavska društva, da ta dan ne prirediti sličnih prireditvev. — Družinski izlet na Mrzlico. Zadruga »Pojtiš dom« priredi v nedeljo, dne 31. t. m. večji družinski izlet na Mrzlico. Vabljeni so vse strokovne, kulturne in športne organizacije tudi iz sosednjih krajev, da se s svojimi člani polnoštevilno udeležijo tega izleta. — Družnost!

SK »Amater« priredi v nedeljo, dne 31. t. m. na svojem igrišču prijateljsko tekmo s SK »Grafiko« iz Ljubljane. Tekma se bo vršila s predtekmo po končani gasilski tomboli in sicer ob 6. uri popoldne. Vabljeni vsi. Odbor.

HRASTNIK

»Festival«. DKD »Vzajemnost« I. priredi v nedeljo, dne 31. t. m. s sodelovanjem »Vzajemnost« II. in rudarske in steklarske godbe na pihalu, na vrtu konzumnega društva rudarjev »Festival« z pestrim sporedom. Vabimo vse delavstvo iz Hrastnika, Dola, Trbovlji, Zagorja itd., da se te delavske prireditve udeležijo v čim večjem številu, kar bo najlepše zadovoljevanje za prireditelje, ki vršijo izobraževalno delo med hrastniškim delavstvom. — Družnost.

ZAGORJE OB SAVI

Sportni klub »Svoboda« v Zagorju priredi v nedeljo, dne 31. julija otvoritev spornega igrišča pod pokroviteljstvom tajnika ZRJ s. Jurija Arha iz Zagorja. Na sporedu je: 1. Požarjavi govor. 2. Ob 2. uri popoldan pričetek tekem. Pri tekmah sodelujejo: SK Hrastnik, SK Amater Trbovlje in SK Svoboda Ljubljana. 3. Ob 5. uri popoldne začetek velike vrtno veselice na vrtu Zadrugnega doma na Lokah. Igra rudniška godba iz Zagorja. Vstopnina din 3.—. Za dobro jedajo in pijačo bo na veselici dobro preskrbljeno. Vse prijatelje športa in ostalo cenj. občinstvo vladno vabi odbor.

Sogrugi! Obiskujte frizerski salon J. KOSEC - LJUBLJANA Miklošičeva cesta štev. 18

Izlet v Normandijo

Pariz, 25. julija 1933.

Francoske železnice niso drage. S turistično karto, ki jo lahko kupiš pri »Putniku«, imaš na vseh progah 40 odst. popusta. Če pa se ob nedeljah poslužiš izletniškega vlaka, je vožnja brez dokumentov še znatno cenejša. Tako sem se peljal včeraj z izletniškim vlakom v Le Havre. Proga do Le Havra je dolga 228 km, na obe strani torej 456 km in vožnja tja in nazaj stane 60 (šestdeset) frankov.

Kmalu smo iz Pariza in vlak drvi po normandijski ravnini. Polja, veliki sadovni vrtovi, tlakovane ceste, živina, ki se pase po ograjenih travnikih, mične naselbine beže mimo nas. S katero deželo bi primerjal to cvetočo in zeleno pokrajino? Ni Štajerska, ni Slovenija, je pač Normandija. Večkrat križamo ali se vozimo ob vedno širši Seini, ustavimo se samo trikrat — v Nantesu, Vernonu in Rouenu in točno v treh urah in treh minutah smo v Le Havru. V treh urah z izletniškim vlakom 228 km — kdo je proti temu?

Del. kult. društvo »VZAJEMNOST« STUDENCI PRI MARIBORU

priredi v nedeljo, dne 31. julija 1938

MLADINSKI DAN

Na predvečer, 30. julija ob 20. uri, v dvorani gostilne Mraz **AKADE**

Iz mednarodne politike

Henlein je zmernejši.

Henlein je povedal angleškemu listu »Daly Telegraph«, da so krkonoški Nemci pripravljali, prepustiti čehoslovaški vladi obrambo dežele in zunanjo politiko, vse ostalo se pa mora prepustiti samoupravi. O priključku k Nemčiji ali o kakem plebiscitu pa ni govora.

Runciman v Pragi.

Bivši angleški minister Runciman, ki bo prišel 3. avgusta v Prago, bo posredoval v manjšinskem sporu na svojo odgovornost. To pomeni, da hoče tudi Anglija ohraniti »čiste roke« ter dati obenem Runcimanu večjo avtoriteto. Posredovanje so sprejeli krkonoški Nemci in vlada. Avtoriteta posredovalca je potrebna, ker

bi nastala nova težka kriza, če bi se pogajanja prekinila. Opozicija v angleškem parlamentu pa meni, da bi moral imeti Runciman izrecna navodila, ker bodo Nemci sicer mislili, da je tak mandat njim v potuho.

Angleški kralj pojde o kolonije.

Angleški kralj namerava potovati v kolonije. Ob obisku Kanade v Ameriki se bo sestal tudi s predsednikom Zedinjenih držav Rooseveltom.

V Italiji bodo rasno politiko razširili.

Tajnik fašistične stranke Starace javlja, da bodo v Italiji razširili rasno politiko. Prvotni načrt je napravilo deset vseučilišnih profesorjev, sedaj ga še izpopolnjuje. — Tudi veda, ki pa ni sama sebi namen!

RIBNICA NA POHORJU

Gradnja Hutterjeve kolonije na Pohorju. Novozgrajena občinska cesta od Ribnice do Senjorjevega doma je postala letos prav živahna. Neprestano brnijo po njej avtomobili, ki prevažajo iz Ribnice na vrh Pohorja gradbeni material za Hutterjevo planinsko hišo, ki jo gradi v neposredni bližini planinske kočice »Senjorjev dom«. G. Hutter si je izbral neprimerno lepše mesto z mnogo krasnejšim razgledom, kot ga ima »Senjorjev dom« in tudi pred vetrom bolje zavarovano. Zgradil bo krasno enonadstropno hišo, ki ne bo dosti manjša, kot je sam »Senjorjev dom«. Bo pa se vse druge opremljene, ker bo imela poleg lastnega vodovoda tudi svojo elektrarno, ki so jo že dogradili v nižje ležečem gozdu, kjer bo imela voda padec 150 metrov na turbino. Do prvega nadstropja je hiša zgrajena iz pohorskega granita. V neposredni bližini te zgradbe pa so začeli zidati še tudi planinski dom za inženjerje Hutterjeve tovarne in baje bodo postavili še eno hišo tudi Hutterjevi sorodniki, tako da bo zrastle tudi poleg Senjorjevega doma nova »Hutterjeva kolonija«. Popraviti so morali vsled tega tudi občinsko cesto na vrh in upati, da bo tudi na ta zahodni del Pohorja vodila kmalu avtomobilska cesta, ker se pripravljajo še drugi Mariborčani za gradnje svojih planinskih postojank. Že sedaj je zaposlenega tam precej delavstva, ki pa živi pri tem v izredno težkih razmerah. Mezdo so jim stavbeni podjetniki le malo zvišali napram mariborskim mezdam, a plačevati morajo dražje hrano, tudi delo je v neprijetni klimi mnogo napornejše. Ispati morajo po lesenih lopah. deloma pa v novozgrajenih mokrih kletnih prostorih zgradbe.

RADVANJE

Redkokdaj se oglašamo Radvančani v našem delavskem listu, kar pa nikakor ne pomeni, da smo tako zadovoljni in da nimamo pritožb. Nasprotno, mnogo bi bilo treba povedati o razmerah pri nas. Za danes bi želeli samo opozoriti na eno perečo vprašanje, o katerem naj merodajni činitelji nemudoma razpravljajo. Cesta, ki vodi od gostilne Hoste na Pohorje, se nahaja v tako obupnem stanju, da naravnost kriči po popravilu. Že pred dvema letoma so pričeli to cesto popravljati, dela pa niso bila nikoli dokončana. Kako trpi na tej cesti vprežena živina, si lahko predstavlja samo oni, ki je to videl. Sorazmerno je na tej cesti mnogo prometa, zato bi bilo neobhodno potrebno, da merodajni činitelji ukrepejo vse potrebno, da bo ta cesta sposobna za prometna vozila. To so dolžni storiti v zaščito živine! Občan.

RAZVANJE PRI MARIBORU

Tombola. Prostovoljna gasilska četa v Razvanju priredi v nedeljo, dne 31. julija t. l. veliko dobrodelno tombolo. V slučaju slabega vremena se bo vršila tombola prihodnje nedelje.

2500 Din potrebujete, da zaslužite 1000 Din mesečno doma. — Postranski zašlužek. Dopisi: »Anos«, Maribor, Orožnova 6.

Delavski pravni svetovalec

Nezgodna ob koncu delovnega razmerja.

Vprašanje: Moj sin je bil zaposlen v tovarni. Zadnji dan dela se je pri vožnji domov ponesrečil na kolesu. Ali je upravičen zahtevati hranarino od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in ali more zahtevati od delodajalca mezdo za čas bolezni v smislu § 219 obrtnega zakona?

Odgovor: OUZD je dolžan dati polno odškodnino za nezgodo, ki zadene zavarovano osebo na poti od stanovanja do delovnega kraja in nazaj in vašemu sinu hranarina vsekakor pripada. Ne pripada pa mu mezda za čas bolezni od delodajalca, če je delovno razmerje prenehalo pred nezgodo, bodisi z iztekom odpovedne dobe, bodisi z upravičenim odpustom ali izstopom.

Pritožba zoper predpis davkov (Leše)

Vprašanje: Imam hišico ter sem prejel predpis zgradarine za leto 1938, ki pa je znatno večji od predpisa za leto 1937, čeprav se niso razmere v ničemer spremenile